

نام درس: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت (2) موضوع درس (موضوع جلسه): آشنایی با مدل‌های آموزش بهداشت مدت زمان جلسه: 90 دقیقه
پیش نیاز: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت (1) تعداد دانشجویان: 7 رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد آموزش بهداشت دانشکده: بهداشت
گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت نام مدرس: دکتر معصومه هاشمیان ترم تحصیلی: 2 سال تحصیلی: نیمسال دوم 95-96
محل تشکیل کلاس‌ها: کلاس کارشناسی ارشد آموزش بهداشت روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ساعت 14-16

مراحل ارزشیابی تکوینی مرحله ای
فعالیت دانشجویان انجام تکالیف حضور و غیاب 50... درصد از نمره نهایی
امتحان میان ترم درصد از نمره نهایی
کوئیزهای انجام شده درصد از نمره نهایی
امتحان پایان ترم 50... درصد از نمره نهایی
نوع امتحان پایان ترم شفاهی تشریحی چند گزینه ای صحیح و غلط
جور کردنی

اهداف کلی درس:

- 1- آشنا کردن دانشجویان با تعریف تئوری و مدل
- 2- آشنایی دانشجویان با مدل‌های تغییر رفتار در آموزش بهداشت
- 3- آشنایی دانشجویان با مدل‌های تغییر رفتار در ارتقاء سلامت

شرحی از درس:

با توجه به اینکه تدوین هر برنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در جهت حفظ، تغییر و ارتقای رفتارهای بهداشتی و سالم در افراد در کلیه سطوح مختلف و گروه‌های هدف اجتماعی بر پایه چارچوب ذهنی علمی و مطمئن ضروری است لذا، لزوم آشنایی با مدل‌ها، الگوی فردی، گروهی و اجتماعی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت از اهمیت بسزایی برخوردار است.

منابع اصلی تدریس درس مورد نظر:

- 1) شجاعی زاده داوود. الگوهای مطالعه رفتار در آموزش بهداشت
- 2) نوری کبری، شجاعی زاده داوود. آموزش سلامت و تغییر رفتار
3. About Promoting Health: Chapter 1 in Harvey Skinner. (2002) Promoting Health through Organizational Change.
4. Glanz K, Lewis FM, Rimer BK. (2002) Health Behavior and Health Education: Theory, Research and Practice. Latest Edition. San Francisco, Jossey-Bass Inc.

*جلسه اول

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تعریف تئوری و مدل

اهداف اختصاصی:

- 1- نقش آموزش بهداشت در تغییر رفتار را بیان نموده و در این مورد بحث نماید.
- 2- تعریف تئوری را بیان کند.
- 3- انواع تئوری را نام برده و برای هر یک مثالی بیان نماید.
- 4- تفاوت تئوری و مدل را بیان نماید.
- 5- موارد کاربرد تئوری و مدل را توضیح دهد.
- 6- concept, construct و متغیر را تعریف کرده و در یک مدل این اجزاء را شناسایی نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه دوم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * مدل اعتقاد بهداشتی

اهداف اختصاصی:

- 1- منشاء تئوریک این مدل را بیان نماید.
- 2- درباره تاریخچه شکل گیری این مدل مختصری توضیح دهد.
- 3- درباره فرضیه هایی که بر اساس آنها این مدل شکل گرفت بحث نمایند.
- 4- سازه های (اجزاء) این مدل را نام برده و در مورد هر یک توضیح مختصری بیان نمایند.
- 5- مدل را نقد نموده و در مورد محدودیتهای مدل بحث نمایند.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه سوم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری رفتار برنامه ریزی و عمل منطقی

اهداف اختصاصی:

- 1- ساختگاه نظری این تئوری را بیان نماید.
- 2- مفروضات تئوری را توضیح دهد.
- 3- نحوه ارتباط بین نگرش با رفتار و نرمهای ذهنی با رفتار را توضیح دهد.
- 4- سازه های تئوری عمل منطقی و تئوری رفتار برنامه ریزی شده را لیست نمایند.
- 5- تفاوت تئوری عمل منطقی و تئوری رفتار برنامه ریزی شده را توضیح دهند.
- 6- تئوری را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □
روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث
وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه چهارم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * مدل بزنف

اهداف اختصاصی:

- 1- سازه های مدل را لیست نموده در مورد آن توضیح دهند.
- 2- تفاوت تئوری رفتار برنامه ریزی شده و مدل بزنف را بیان نمایند.
- 3- مدل را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □
روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث
وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه پنجم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری فرانظری

اهداف اختصاصی:

- 1- درباره تاریخچه شکل گیری این مدل مختصری توضیح دهد.
- 2- درباره اصول کلی این مدل بحث نمایند.
- 3- سازه های این مدل را نام ببرند.
- 4- پنج مرحله گذار افراد حین فرایند تغییر را نام برده و در مورد ویژگیهای هر مرحله توضیح دهد.
- 5- نحوه طبقه بندی افراد به مراحل مختلف تغییر را توضیح دهد.
- 6- فرایندهای شناختی تغییر رفتار را لیست نماید.
- 7- درباره هر یک از فرایندهای شناختی ذکر شده بحث نموده و مثالی کاربردی ارائه نماید.

حیطه : شناختی عاطفی روانی حرکتی

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه ششم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری فرانظری

اهداف اختصاصی:

- 1- فرایندهای رفتاری تغییر رفتار را لیست نماید.
- 2- درباره هر یک از فرایندهای رفتاری ذکر شده بحث نموده و مثالی کاربردی ارائه نماید.
- 3- برای تغییر افراد در هر یک از مراحل تغییر، فرایندهای شناختی و رفتاری مناسب را معرفی نماید.
- 4- سازه توازن در تصمیم گیری را توضیح دهد.
- 5- تفاوت Temptation و self-efficacy را بیان نماید.
- 6- مدل را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.

حیطه : شناختی عاطفی روانی حرکتی

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه هفتم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری خودکارآمدی

اهداف اختصاصی:

1- self efficacy را تعریف نماید.

2- درباره تاریخچه شکل گیری این مدل مختصری توضیح دهد.

3- درباره تفاوت مفهوم خود کارآمدی با مفاهیم مشابهی مانند self esteem, self outcome expectancy و self concept بحث نماید.

4- منابع پنج گانه خودکارآمدی را نام برده و در مورد هر یک توضیح دهد.

5- در مورد اثرات خودکارآمدی در تغییر رفتار غیر بهداشتی بحث نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی ■

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسيله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه هشتم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: مدل ارتقاء سلامت پندر

اهداف اختصاصی:

1- ارتقاء سلامت را تعریف نماید.

2- محورهای اصلی ارتقاء سلامت را ذکر نماید.

3- اساس تئوریک این مدل را بیان نماید.

4- درباره فرضیه هایی که بر اساس آنها این مدل شکل گرفت بحث نمایند.

5- مفاهیم و سازه های مدل قدیمی ارتقاء سلامت را ذکر کرده و تعریف نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسيله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

***جلسه نهم**

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * مدل ارتقاء سلامت پندر

اهداف اختصاصی:

1- مفاهیم و سازه های مدل جدید ارتقاء سلامت را ذکر کرده و تعریف نماید.

2- مدل قدیم و جدید ارتقاء سلامت را مقایسه و تفسیر نماید.

3- نحوه ارتباط سازه ها و مفاهیم را در مدل جدید با الگوریتمی رسم نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

***جلسه دهم**

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری شناخت اجتماعی

اهداف اختصاصی:

1- درباره تاریخچه شکل گیری این تئوری مختصری توضیح دهد.

2- درباره فرضیات و اصول کلی این مدل بحث نمایند.

3- مفاهیم اساسی موجود در این تئوری را لیست نماید.

4- یادگیری مشاهده ای و مراحل آن را توضیح دهد.

5- در مورد تعیین کنندگی متقابل و نحوه اثر آن بر سلامت بحث نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه یازدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری شناخت اجتماعی

اهداف اختصاصی:

- 1- تفاوت expectation و outcome expectancy را بیان نماید.
- 2- تقویت را تعریف کرده، انواع آن و نقش هر یک را با مثالی کاربردی توضیح دهد.
- 3- در مورد توانایی رفتاری، توانایی جانشینی، توانایی دوراندیشی، توانایی خودتنظیمی، توانایی خود واکنشی و توانایی نماد سازی بحث نماید.
- 4- تئوری را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث
وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه دوازدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * مدل پریسید- پروسید

اهداف اختصاصی:

- 1- مفاهیم کلیدی در الگوی پریسید- پروسید را بیان و توضیح دهد.
- 2- واژه های اختصاری مربوط به این مدل را بیان نماید.
- 3- مراحل نه گانه مدل را نام ببرد.
- 4- مراحل مختلف مدل را در الگوریتمی ترسیم نماید.
- 5- در مورد مرحله اول مدل (تشخیص اجتماعی) بحث نماید.
- 6- در مورد اصول و فرایند مشارکت و انواع آن بحث نمایند.
- 7- نحوه تعیین الویتهای بر اساس مشارکت را توضیح دهد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث
وسیله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه سیزدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * مدل پریسید- پروسید

اهداف اختصاصی:

- 1- در مورد مرحله دوم مدل (تشخیص اپیدمیولوژیک) بحث نماید.
- 2- تشخیص رفتاری و فرایند آن را توضیح دهد.
- 3- در مورد مرحله سوم مدل (تشخیص اکولوژیک و آموزشی) بحث نماید.
- 4- predisposing factors, reinforcing factors و enabling factors را تعریف نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسيله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه چهاردهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * مدل پریسید- پروسید

اهداف اختصاصی:

- 1- در مورد مرحله چهارم و پنجم مدل (طرح اجرایی) بحث نماید.
- 2- در مورد مرحله دوم مدل (ارزشیابی) بحث نماید.
- 3- در مورد انواع ارزشیابی ها بحث نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسيله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه پانزدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * تئوری تمرکز بر کنترل سلامت

اهداف اختصاصی:

- 1- منشاء تئوریک تئوری تمرکز بر کنترل سلامت را بیان نماید.
- 2- درباره تاریخچه شکل گیری تئوری تمرکز بر کنترل سلامت مختصری توضیح دهد.
- 3- درباره فرضیه هایی که بر اساس آنها تئوری تمرکز بر کنترل سلامت شکل گرفت بحث نمایند.
- 4- انواع سه گانه محور کنترل سلامت را توضیح دهد.
- 5- در مورد نحوه تاثیر محور کنترل در فرایند آموزش توضیح دهد.
- 6- در مورد ابزارهای سنجش محور کنترل سلامت مختصری توضیح دهد.
- 7- در مورد مهارتها و اقدامات ضروری جهت تغییر محور کنترل سلامت توضیح دهد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسيله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه شانزدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: * ارائه مقاله در مورد مدل‌های اعتقاد بهداشتی، تئوری رفتار برنامه ریزی شده و بزنف

اهداف اختصاصی:

- 1- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل اعتقاد بهداشتی را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- 2- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به تئوری رفتار برنامه ریزی شده را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- 3- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل بزنف را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی ، پرسش و پاسخ، بحث

وسيله کمک آموزشی: ویدئو پرژکتور - وایت برد

*جلسه هفدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: ارائه مقاله در مورد مدل‌های فرانظری، خود کارآمدی و ارتقاء سلامت

اهداف اختصاصی:

- 1- متدولوژی، یافته‌ها و بحث مقاله مربوط به مدل فرانظری را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- 2- متدولوژی، یافته‌ها و بحث مقاله مربوط به تئوری خودکارآمدی را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- 3- متدولوژی، یافته‌ها و بحث مقاله مربوط به مدل ارتقاء سلامت پندر را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.

حیطه: شناختی عاطفی روانی حرکتی

روش آموزشی: سخنرانی بازخوردی، پرسش و پاسخ، بحث

وسیله کمک آموزشی: وایت برد، ویدئو پروژکتور

*جلسه هجدهم

نام مدرس: دکتر هاشمیان

عنوان مبحث: ارائه مقاله در مورد تئوری شناخت اجتماعی، مدل پرئیسید- پرئوسید و مدل پرئیسید- پرئوسید

اهداف اختصاصی:

- 1- متدولوژی، یافته‌ها و بحث مقاله مربوط به تئوری شناخت اجتماعی را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- 2- متدولوژی، یافته‌ها و بحث مقاله مربوط به مدل پرئیسید- پرئوسید را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- 3- متدولوژی، یافته‌ها و بحث مقاله مربوط به مدل پرئیسید- پرئوسید را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.

حیطه: شناختی عاطفی روانی حرکتی

روش آموزشی: ایفای نقش

وسیله کمک آموزشی: وایت برد